

Themasessie

Curriculumherziening als kans voor het versterken LOB en doorstroom

Marijn Meijer

#doorstroom2026

Curriculumherziening als kans voor versterken LOB en doorstroom

Doorstroomconferentie jan 2026

Marijn Meijer

Leerlingen relateren een heleboel onderwijs-activiteiten niet aan oriëntatie op studie en beroep

Vervolgonderwijs kent 30% vroegtijdige stoppers:

- gebrek aan motivatie,
- niet genoeg studievaardig
- verkeerde studiekeuze

Veel voorlichting sluit niet aan bij de belevingswereld van jongeren

<https://youngworks.nl/blog/volg-je-jouw-hart-of-volg-de-arbeidsmarkt/>

Veel jongeren vinden het lastig om weloverwogen keuzes te maken over hun toekomst, en zijn geneigd om keuzes uit te stellen.

Ze zijn negatief over de – in hun ogen – eindeloze studiekeuzevragenlijsten en langdradige reflectieopdrachten

<https://youngworks.nl/case/levendig-relevant-en-herkenbaar-jongeren-over-kansen-in-het-lob/>

Het curriculum en de geactualiseerde doelen

Het curriculum

Beoogd

Wat staat er in de wet?

- Kerndoelen
- Examenprogramma's
- Referentiekader

Uitgevoerd

Wat gebeurt er in de klas en school?

- Onderwijsleerprocessen
- Onderwijsactiviteiten

Gerealiseerd

Wat kunnen en kennen leerlingen?

- Landelijk via:
- Volgtoetsen
 - CS(P)E
 - Peilingsonderzoek

Het curriculum

Beoogd

Wat staat er in de wet?

- Kerndoelen
- Examenprogramma's
- Referentiekader

Uitgevoerd

Wat gebeurt er in de klas en school?

- Onderwijsleerprocessen
- Onderwijsactiviteiten

Gerealiseerd

Wat kunnen en kennen leerlingen?

- Landelijk via:
- Volgtoetsen
 - CS(P)E
 - Peilingsonderzoek

LOB
'ondergeschoven
kindje'

In leeg
domein &
geen CE

In de praktijk:
beïnvloed door 'wat moeten we toetsen'

Het curriculum

Opdracht aan SLO

moet de volgende thema's bevatten:

- Persoonsvorming, socialisatie en kwalificatie
- Burgerschap
- Samenhang
- Kansengelijkheid
- LOB
- ...

Zowel in de examenprogramma's als in de kerndoelen
Alle schoolsoorten en leerwegen

Opdracht aan SLO

LOB moet geïntegreerd worden in alle examenprogramma's.

Kwesties:

- Examenprogramma's bevatten 'wat' leerlingen moeten beheersen.
- LOB zit voornamelijk in de didactiek en pedagogiek.
- LOB moet je niet bij ieder vak willen toetsen.

Hoe zien wij ‘Oriëntatie op studie en beroep’?

“Je kunt alleen maar geïnteresseerd in iets raken als je ermee in aanraking komt.”

“Voor leerlingen is het belangrijk dat ze het gevoel hebben dat ze door middel van onderwijs onderdeel worden van iets groters.”

“Onderwijs gaat over de wereld die al in de school zit. En school staat al in de wereld.”

Sanne Akkerman (hoogleraar onderwijs en leerwetenschappen, UU)

LOB is verbinden

De leerling

- Interesses
- Capaciteiten
- Eigenschappen
- Zelfbeeld
- 'Sense of belonging'
- Wat wil ik (met mijn leven)?

Verbinden

- Identificatie
- Transformatie

Wel ervaringen en ondersteuning nodig

De maatschappij

- Bedrijf, instelling, sector:
→ deel van de maatschappij
- Het beroep:
→ bijdrage aan de maatschappij
→ type vraagstukken, onderwerpen
→ denk- en werkwijzen

LOB in de examenprogramma's

Eindterm

Doelzin

De leerling legt verbanden tussen ervaringen, persoonlijke interesses en kwaliteiten, vervolgopleidingen en toekomst. (E)

Het gaat hierbij om (*vmbo - vwo*)

- verkennen van de plaats en functie van [*vak x*] in de samenleving;
- oriënteren op sectoren, beroepen en vervolgopleidingen waarin de kennis en vaardigheden van het schoolvak [*x*] relevant zijn;
- deelnemen aan activiteiten gerelateerd aan het schoolvak [*x*];
- benoemen van de eigen kwaliteiten en interesses passend bij het schoolvak [*x*];
- reflecteren op opgedane ervaringen in het kader van oriëntatie op studie en beroep.

Oriëntatie op studie en beroep in de conceptexamenprogramma's

Moderne
vreemde talen

Eindterm
11/12/13

Doelzin

De leerling legt verbanden tussen ervaringen, persoonlijke interesses en kwaliteiten, vervolgopleidingen en toekomst. (E)

**Het gaat
hierbij om
(allen)**

- verkennen van de betekenis, relevantie en rol van [*de moderne vreemde taal*] in de samenleving;
- oriënteren op sectoren, beroepen en vervolgopleidingen waarin kennis van en vaardigheden in [*de moderne vreemde taal en cultuur*] relevant zijn;
- deelnemen aan activiteiten gerelateerd aan [*de moderne vreemde taal en cultuur*];
- verwoorden van de eigen kwaliteiten en interesses passend bij het vak [*de moderne vreemde taal en cultuur*];
- reflecteren op opgedane ervaringen in het kader van oriëntatie op leren en werken.

Oriëntatie op studie en beroep in de conceptexamenprogramma's

Te denken valt aan *(allen)*

- ervaren waar je enthousiast van wordt of aanleg voor hebt of wat je nog meer wilt leren als het gaat om [*de moderne vreemde taal*];
- reflecteren op de vraag waarom je een taal zou leren en wat het leren van een taal jou als persoon oplevert;
- reflecteren op je eigen meertalige repertoire en het effect van taalgebruik in beroepscontexten;

Vmbo bb, kb, gl/tl (havo, vwo)

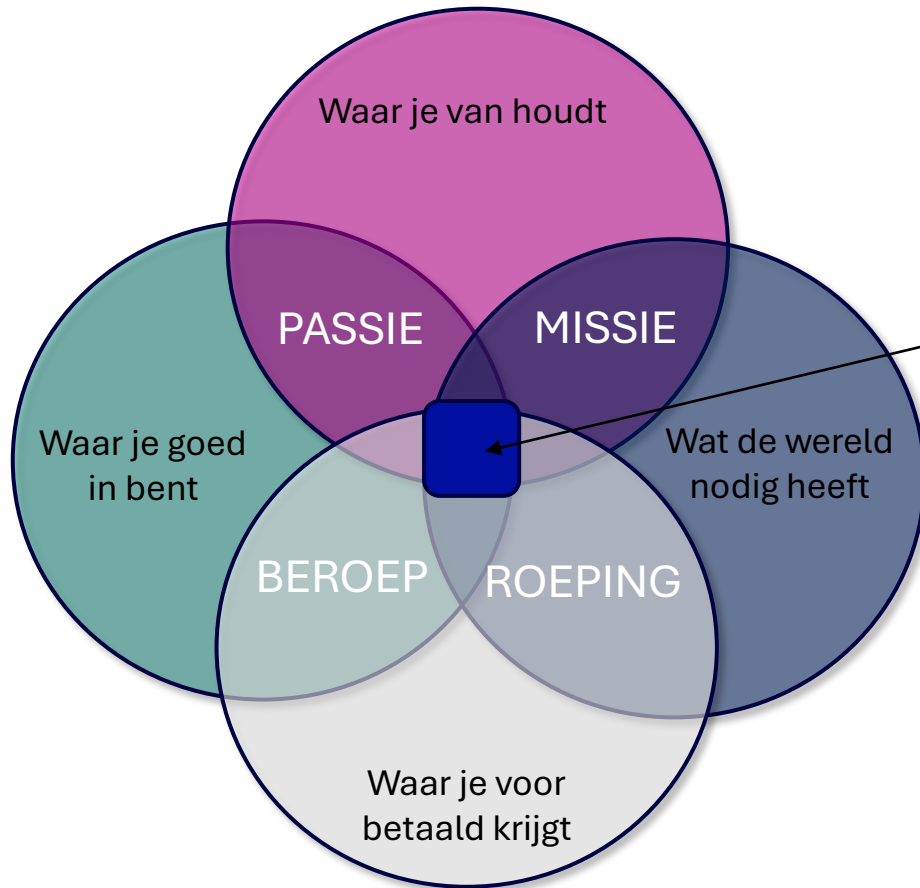
- inzichtelijk maken waar talen terug te zien zijn (*toevoeging havo/vwo: in AI en*) in de maatschappij, welke rol zij daar spelen en waar men taal in de wereld om zich heen tegenkomt;
- kennismaken van opleidingen waarin moderne vreemde talen worden aangeboden of een rol spelen, zoals horeca, toerisme en recreatie, luchtvaartdienstverlening, marketing en communicatie (*toevoeging havo: internationale handel, tolken en vertalen, muziek en theater, media en vormgeving, kunsteducatie*);

Vwo

- kennismaken van studies op het gebied van taal- en cultuurwetenschappen die betrekking hebben op een specifieke taal of regio, studies die internationaal georiënteerd zijn, en studies waarbij talige bagage van belang is.

voorbeelden

LOB?

LOB is het **proces van het ontdekken** waar de cirkels bij jou overlappen.....

HOE?

Loopbaangerichter lesgeven

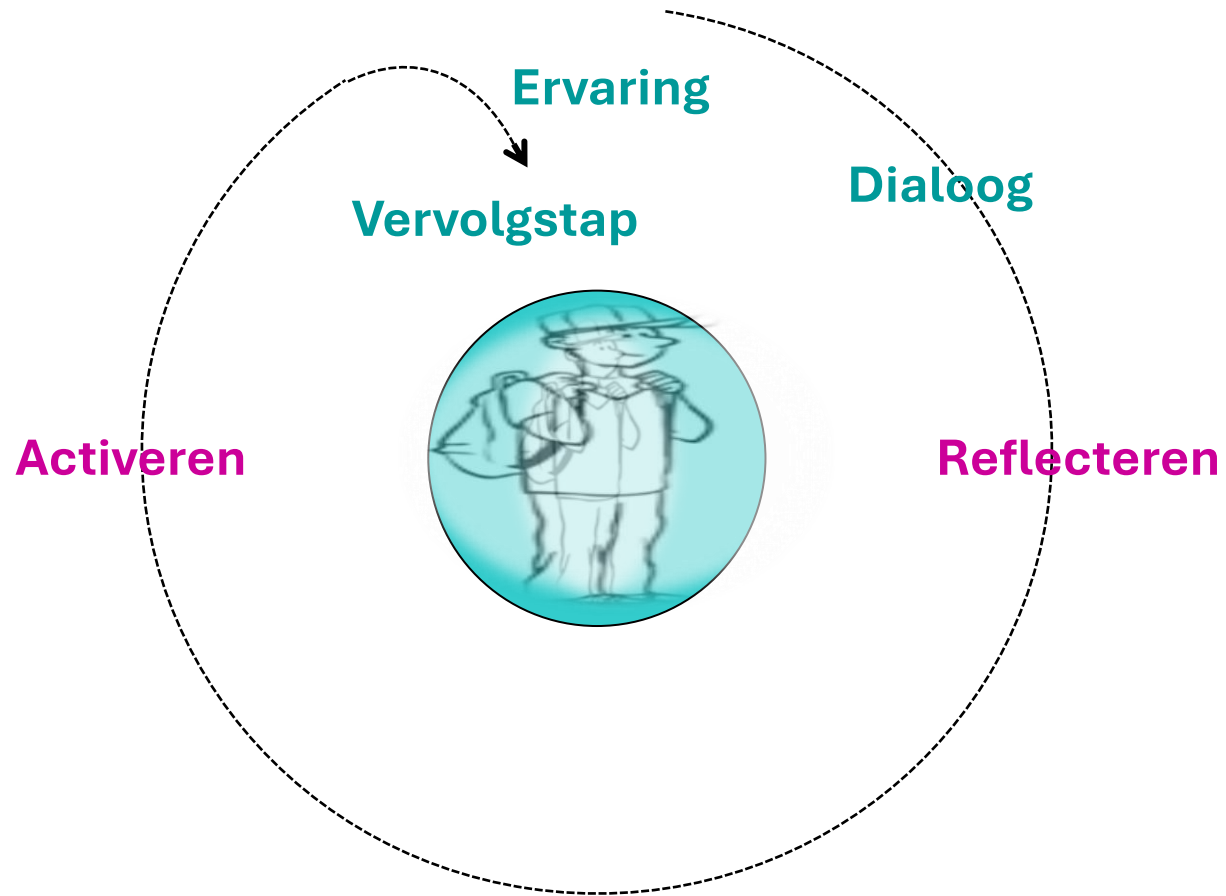
Leerlingen

- iets laten ervaren in een (thuis)opdracht of andere activiteit – ~~voorlichten~~
- ~~adviseren en sturen~~ – coachen en vragen stellen
- aan het denken zetten – ~~antwoorden geven~~

**Nee, de docent
blijft gewoon
vakdocent**

Naast LOB in vakles is er meer nodig!

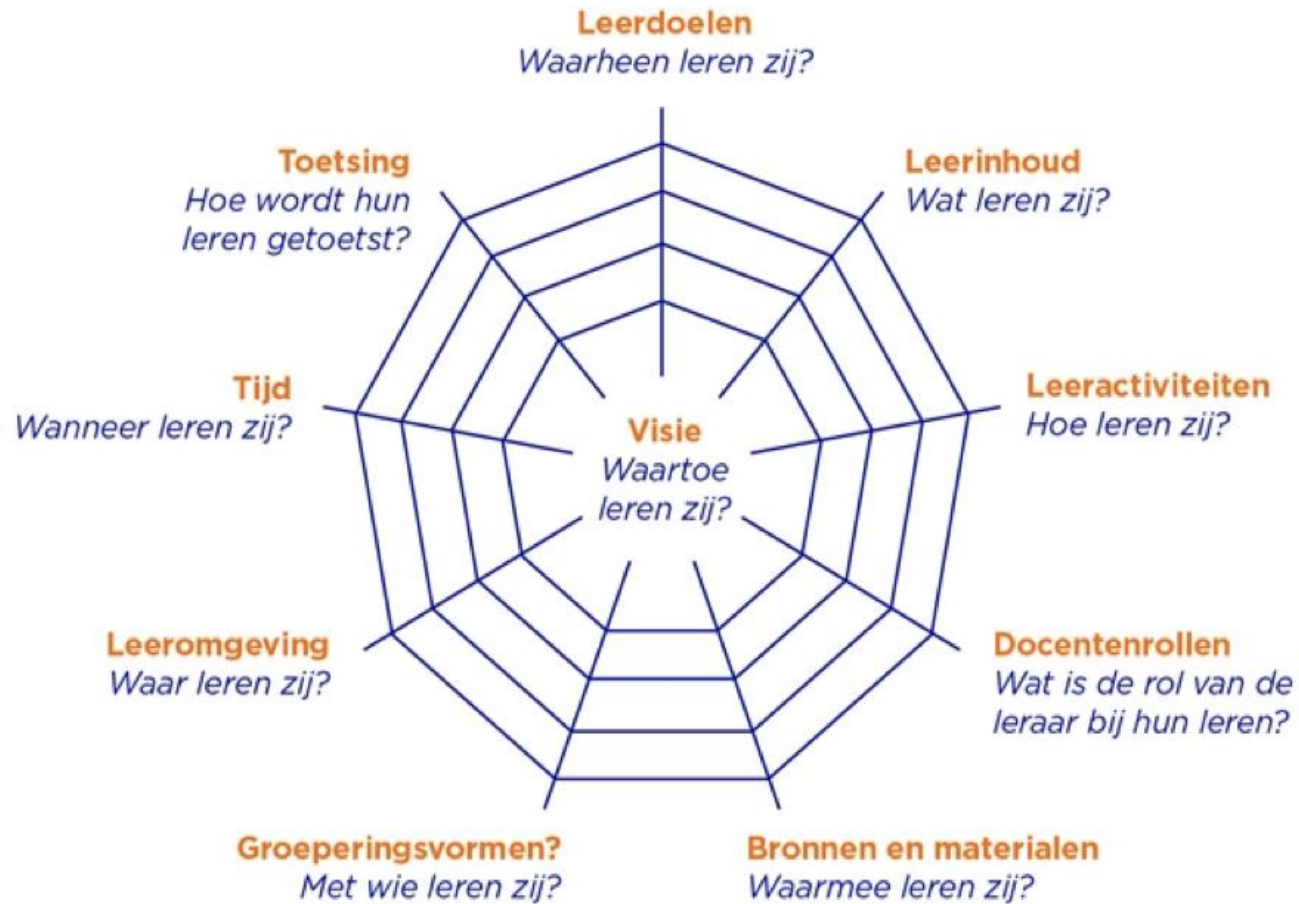
Kiezen als continu proces

Een gezamenlijke opdracht aan de school!

Curriculair spinnenweb

- 10 onderdelen van curriculum
- Alles is met elkaar verbonden en in samenhang
- 3 niveaus:
 - Nationaal: kerndoelen en examenprogramma's
 - School: schoolplan
 - In de vaklessen

LOB op school

- Goede profiel- en studiekeuze maken

- Een goed gesprek?

- Elk moment
- Gehele schooltijd

- Tijdens lessen
- Buiten de school

- Individueel
- Met ouders/familie
- Met vrienden

- Voorlichting
 - Online
 - Fysiek
- Tijdens lessen
- Buiten de school

- Zicht op het beroepenveld
- Eigen interesses
- Eigen kwaliteiten

- Activiteiten oriëntatie op studie en beroep:
 - Gastlessen
 - Excursies
 - bedrijfsimulaties
 - Open dagen
 - Profielwerkstuk buiten
 - O&O-lessen, ppg

- Decaan
- Docentrol:
 - Ambassadeur van het eigen vak
- Mentor

/ Aan de slag

- Maak 4 groepen
- Vo en vervolgopleiding zijn in elke groep aanwezig
- 4 groepen rouleren langs 4 beleidsaspecten van het curriculum

4 aspecten:

- **Hoe richt je LOB in, in je school en netwerk?**
- **Wat vraagt de opdracht rondom LOB van de organisatie?**
- **Wat doe je op school aan LOB(-opdrachten) en wat vraagt dit qua beoordeling?**
- **Wat vraagt dit van je profilering van je school, visie, toegevoegde waarde?**

/ Aan de slag

- Op elke tafel:
 - Werkinstructie met hulpvragen
 - Discussie over de hulpvragen
 - Als de wekker gaat dan met de klok mee draaien naar een volgende tafel/aspect

4 aspecten:

- **Hoe richt je LOB in, in je school en netwerk?**
- **Wat vraagt de opdracht rondom LOB van de organisatie?**
- **Wat doe je op school aan LOB(-opdrachten) en wat vraagt dit qua beoordeling?**
- **Wat vraagt dit van je profilering van je school, visie, toegevoegde waarde?**

een korte pitch van maximaal 1 min:

- belangrijkste leerpunten afkomstig van het opdrachtvel,
- een neem-ik-mee-naar-huis-boodschap,
- iets dat je wilt delen met iedereen.

Vooruit kijken

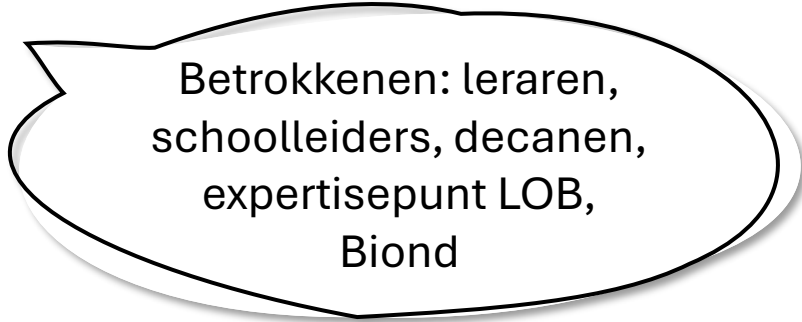
Fase van beproeven LOB - doelstellingen

Gericht op (verwachte) bruikbaarheid en uitvoerbaarheid

- Inzicht in vertaling van eindtermen naar onderwijspraktijk en toetsing
- Inzicht in implementatievraagstukken
- Input voor definitieve examenprogramma's en syllabi
- Input voor handreikingen

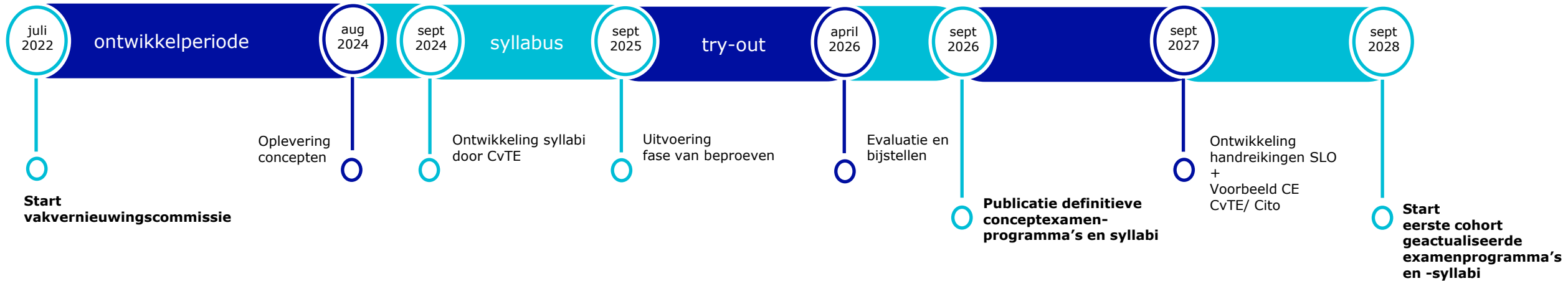
Kwalitatieve insteek

- Startmeting in september
- Beproeven in de klas
- Systematische dataverzameling
 - vragenlijsten
 - focusgroepen
 - waar nodig aanvullend

Betrokkenen: leraren,
schoolleiders, decanen,
expertisepunt LOB,
Biond

Het tijdspad

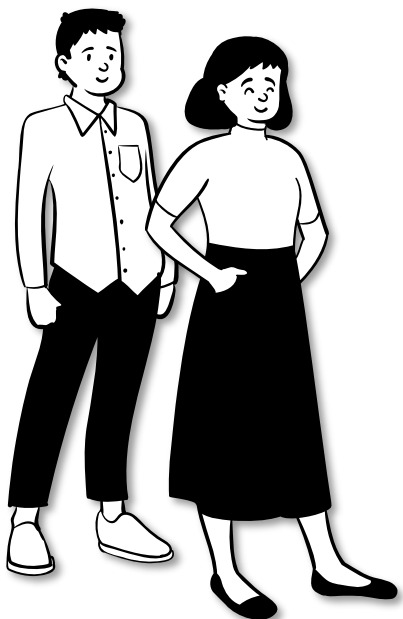

Voor de vakken: Nederlands, Engels, Duits, Frans, Spaans, Italiaans, Chinees, Fries, Klassieke Talen, wiskunde havo/vwo, maatschappijleer, nlt en O&O – en na besluitvorming gecijferdheid
Voor bio, natuur- en scheikunde is alles een jaar later

Meer weten? Op de hoogte blijven?

m.meijer@slo.nl

j.pleumeekers@slo.nl

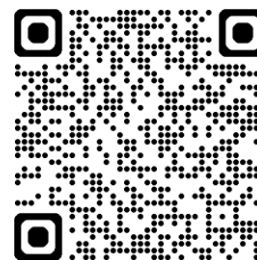

kerndoelen

www.actualisatiekerndoelen.nl

examen-
programma's

www.actualisatieexamenprogrammas.nl

Meld je aan
voor de
updates!

A network diagram on the left side of the slide, consisting of several light blue square icons with a person silhouette, connected by thin white lines. The icons are arranged in a roughly circular pattern, with some overlapping.

Bedankt voor je aandacht!

Reageer op deze
Themasessie via deze QR:

[#doorstroom2026](#)